

این VAR با آن VAR فرق دارد

چندی پیش یک اتفاق عجیب بسیاری را امیدوار کرده بود که شاید خیلی زود شاهد حضور سیستم کمک داور ویدئویی (VAR) در رقابت‌های فوتبال کشور باشیم.

استفاده از سیستم کمک داور ویدئویی در یک بازی محلی که تصاویر آن از شبکه تلویزیونی هم پخش شد، موجدی از تعجب، تحسین و البته انتظار را به وجود آورد. دیدار ۲ تیم استقلال و امید لار، در چارچوب یک تورنمنت چهار جانبه محلی زمانی عجیب شد که داور مسابقه حین این بازی درخواست بازی بزرگ را به دلیل مشورت با مشکوک را داد و سپس به دنبال مشورت با تیم کمک داوران ویدئویی، دوان دوان خود را به کنار زمین رساند و مشغول تماشای صحنه مربوطه شد!

در این راستا، نخستین کسی که می‌شود سراغش رفت، حسین قنبری، رئیس هیأت فوتبال فارس بود که این سیستم کمک داور ویدئویی را با آنچه در استانداردهای جهانی تعریف شده متفاوت می‌داند؛ موضوعی که البته در تصاویر تلویزیونی نیز کاملا و به وضوح مشخص است. او اصرار دارد که چیز زیادی در این خصوص نمی‌داند و البته همچنان تأکید می‌کند که این VAR با چیزی که مدنظر همه ماست، فرق دارد.

اما بحث استفاده از VAR در چنین مسابقه‌ای یک سوپه دیگر هم دارد و آن بحث مربوط به فناوری این سامانه است. داور مسابقه در مانیتور بزرگی که در کنار زمین قرار دارد، در حال بازی چيست و این ویدئو، توسط چه دوربینی گرفته شده است؟ آیا دوربین‌های حاضر در ورزشگاه، از استاندارد کیفی لازم برای چنین کاری برخوردار بوده‌اند یا اینکه اصلا چه تعداد دوربین در ورزشگاه به کار گرفته شده بود؟ پاسخ به این پرسش‌ها می‌تواند از این لحاظ مهم باشد که تیمی که از بابت چنین سیستم کمک داور ویدئویی، متضرر می‌شود، آیا حق ندارد به مسائل فنی و به طور کلی فناوری آن معترض باشد؟ اگر قرار است با به خدمت درآوردن فناوری، عدالت هم توسعه پیدا کند، آیا نباید آن

فناوری استاندارد باشد؟ البته رئیس هیأت فوتبال استان فارس، هرگونه دخالت این هیأت در برگزاری چنین مسابقه‌ای را رد می‌کند که البته باید آن را پذیرفت، زیرا تمامی مسابقات فوتبال در کشور زیر نظر فدراسیون و هیأت‌ها برگزار نمی‌شود. بنابراین، ذوق زدگی برای استفاده از چنین فناوری‌ای با چنین کیفیتی دوامی نخواهد داشت، چراکه اشتباهات این چنین سامانه‌ای کمتر از خطاهای سهوی داوران هم نیست.

استفاده از سامانه کمک داور ویدئویی بومی بدون اخذ مجوز از فیفا می‌تواند در دسر ساز شود

شرکت‌های داخلی قطعاً می‌توانند VAR را در ورزشگاه‌ها اجرایی کنند. حتی به اعتقاد من توانایی‌های بالاتر از این را هم دارند اما بدون داشتن تأییدیه فیفا قادر نخواهند بود که در این خصوص فعالیت‌های داشته باشند

اینکه ۳۳ دوربین دارد و یک صحنه را از زاویه‌های مختلف تهیه می‌کند. فقط یک مقدار سیستم گل آنلاین و افساید سخت است، اما چیزی نیست که شرکت‌های ما نتوانند آن را اجرا کنند ولی فیفا طبیعتاً به یکسری شرکت‌ها مجوز می‌دهد که با آنها کار می‌کنند. فیفا فقط به دنبال درآمدزایی است و این شرکت‌ها در صدی از فروش خود را به فیفا می‌دهند.

مظفری درباره استفاده از VAR در یک بازی محلی در استان فارس هم گفت: «این یک بازی رسمی و مورد تأیید هیأت فوتبال استان یا شهرستان نبوده است و پیش از اینکه استفاده از این سامانه بخواهد جنبه رسمی داشته باشد، بیشتر جنبه تفریحی و سرگرمی و جذابیت‌بخش کردن مسابقه بوده است. آنها با دوربین‌های زیادی این کار را انجام ندادند و این با استانداردهای کمک داور ویدئویی فاصله بسیاری دارد.»

او درباره اینکه حتی اگر مجوز استفاده از سیستم کمک داور ویدئویی را هم بگیریم فقط تعداد محدودی از ورزشگاه‌ها در کشورمان می‌توانند از این سیستم استفاده کنند و این باعث تنش و جنجال خواهد شد، تأکید کرد: «شاید ۲، ۳ ورزشگاه می‌توانند به این سیستم مجهز شوند. البته در برخی کشورهای اروپایی هم وضعیت همینطور بود. نمونه‌اش هم کشور بلژیک را می‌توان نام برد که چند سال قبل وضعیتش اینگونه بود اما در فوتبال کشور ما چنین چیزی چندان جالب نیست؛ مثلاً یک تیم شاید نتواند سیستم VAR را بیاورد.»

خطرهای احتمالی با VAR بدون مجوز

نوید مظفری که در سال ۱۹۸۹ داور را در آلمان آغاز کرده و پس از سال‌ها قضاوت در فوتبال آلمان و ایران، بازنشسته شده است، در خصوص امکان به کارگیری یک سامانه کمک داور ویدئویی بومی در فوتبال کشور به همشهری گفت: «شرکت‌های داخلی خودمان قطعاً می‌توانند سیستم VAR را در ورزشگاه‌های کشور اجرایی کنند. حتی به اعتقاد من توانایی‌های بالاتر از این را هم دارند اما آنها بدون داشتن تأییدیه فیفا قادر نخواهند بود که در این خصوص فعالیت‌های داشته باشند. فیفا در سایت خودش نام چند شرکت را که در کار تهیه و نصب VAR هستند قرار داده و کشورها فقط می‌توانند از این شرکت‌ها تجهیزات مخصوص را تهیه کنند. این کار فیفا هم برای کسب درآمد خودش است و ما هم که با مشکلات مربوط به تحریم روبه‌رو هستیم، نمی‌توانیم از این شرکت‌ها خرید کنیم. اصل قصه نیامدن VAR به ایران همین است. البته فیفا می‌گوید، اگر شرکتی ادعایی در توانایی ساخت VAR دارد باید به اطلاع ما برساند و پس از تأیید اولیه، مکانی برای انجام آزمایش‌های مخصوص معرفی می‌شود که شرکت مذکور باید تجهیزات خود را در آنجا مستقر کند و زیر نظر کارشناسان فیفا، تست‌های مربوطه انجام بگیرد.»

او افزود: «با توجه به موضوع گردش مالی که به سود فیفا خواهد بود، دریافت مجوز VAR از فیفا در حال حاضر کار چندان آسانی نیست.» مظفری به این نکته بسیار مهم و حیاتی اشاره کرد که اگر کشوری یا لیگی بخواهد از VAR تأیید نشده از سوی فیفا استفاده کند با تعلیق روبه‌رو خواهد شد. این موضوع طبیعتاً ما و بسیاری دیگر از کشورها را از انجام چنین کاری بر حذر می‌کند.

داور پیشکسوت فوتبال کشورمان ادامه داد: «VAR چیز پیچیده‌ای نیست. صحنه‌ها را بازیابی می‌کند. به خاطر

کمک داور ویدئویی، یک فناوری جدید است که پیش‌تر با مقاومت روسای پیشین فدراسیون جهانی فوتبال نتوانسته بود وارد این بازی شود. اما سران جدید بر این باور هستند که از راه VAR هم می‌شود برای فیفا درآمدزایی و هم به بهبود کیفیت بازی کمک کرد. کاهش اشتباهات داور طبیعتاً یک مطالبه عمومی در جمع فوتبالی‌هاست اما همه چیز متأسفانه به موضوع فناوری ختم نمی‌شود.

نوید مظفری، پیشکسوت داور فوتبال کشورمان می‌گوید، برای داشتن و استفاده از سامانه کمک داور ویدئویی، باید مجوز فدراسیون جهانی فوتبال را داشته باشیم و البته مسئله همین جاست که اخذ چنین مجوزی کار بسیار مشکلی به نظر می‌رسد.

ما در موضوع عدم دسترسی به VAR با ۲ مشکل اساسی روبه‌رو هستیم؛ یکی برمی‌گردد به اشتباهات داور که تیم‌های باشگاهی را دچار ضرر و زیان می‌کند و دیگری بحث گرفتن میزبانی رقابت‌های بین‌المللی. به هر حال، به غیر از تیم ملی فوتبال کشورمان که در مسابقات مختلف انتخابی شرکت می‌کند، تیم‌های پایه نیز نمی‌توانند میزبانی به‌دست آورند و بدین ترتیب کل فوتبال ملی ما با چنین مشکلی دست و پنجه نرم می‌کند. از سوی دیگر تیم‌های باشگاهی ما نیز هر سال درگیر رقابت‌های لیگ قهرمانان آسیا می‌شوند که میزبانی این مسابقات نیز می‌تواند با تغییر در قوانین AFC و الزامی شدن استفاده از VAR در آینده‌ای نزدیک از کشورمان گرفته شود.

پنالتی ۲۰۱۸ مقابل پرتغال

ایران در جام جهانی ۲۰۱۸ روسیه هم با کمک VAR به یک پنالتی ارزشمند در مقابل پرتغال در بازی آخر دست یافت که کریم انصاری فرد آن را به ثمر رساند و بازی را به تساوی کشاند. با اسکن کردن کد، چگونگی تشخیص پنالتی توسط VAR را مشاهده کنید.

پنالتی ۲۰۲۲ مقابل انگلیس

تیم ملی کشورمان در بازی مقابل انگلیس در جام جهانی ۲۰۲۲ قطر، با کمک VAR یک ضربه پنالتی در دقیقه ۱۲+۹۰ به‌دست آورد که مهدی طارمی آن را به گل دوم ما تبدیل کرد. با اسکن کردن کد، فرایند کار را مشاهده فرمایید.

با اسکن کردن این کد، ویدئوی این داستان را مشاهده فرمایید و از تماشای نخستین VAR ایران لذت ببرید!

